ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՊԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկաի համար տարեկան 4 տոլար թղթադրմ.
Եւրոպաի և այլ տեղերի համար տարին. 20 ֆրանգ
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժնէգիրները կանխիկ կը վճարուին։ Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց սակ յաւելման բաժնէգրին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը (rue Vacon, 50) ամեն օր կէսօրէնյետոյ, ժամ 2 էն մինչև 4 միայն։

Բ ՏԱՐԻ ԹԻԻ 2

1886 ՕԳՈՍՏ. 25

(ՕԳՈՍՏ. 13 Հ. Տ.)

ՁՈՐՆԿԵՑԱՔԻՉ

Կը հրատարակուի Դշ. և Շբթ. օրեր

ՊԱՏՇԱՃԱՆՆԵՐ

Ծանուցումներ. կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Ծանուցման 1 մէջտեղ գիրը 1 տողիմ կարժէ։ 1 վերագիրը 2 տողիմ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է ղրկել խմբագրութեան հետևեալ հասցէով։ M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Rue Vacon, 50).

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վանի դէպքերն.—Նամակ Թիւրքիաէն (Վան). — Նամակ Զէյթունէն (Մարաշ). —«Արմենիա»ին նպաստ.—Հայեր ի Սօֆիա.—Հայեր ի Թիւրքիա.—Գահիրէի Ալեքսանդր իշխանի գանձկեցոյթիւնը.—«Արմենիա»ի պատասխանները.—Ծանուցումներ.—Բանասիրական (Հայր եւ Որդի.—Պատկեր 1877-78ի պատերազմից):

ՎԱՆԻ ԴԷՊՔԵՐՆ

—

Թէև Վանէն մի թղթակցութիւն հրատարակած ենք այսօր, բայց ա-ւելորդ չհամարեցինք անկէ մի օր յետոյ յուլիս 9/21ին մեզ գրուած մի աւելի նամակէ ևս մի քաղուած հա-տորդել «Արմենիա»ի ընթերցողներին։

«Ուրբաթ 22ի դէպքերն իրը ապա-տամարական չարժուժ մը Վրան նկա-տել տուած են սերակոն պաշտօ-նեայք։ Դուռնէն եկած հեռագիր մը կը ներէ ժողովրդին այս առաջին ան-գամի համար, բայց գլխաւորներուն խստիւ պատժուիլը կը հրամայէ։ Այդ հեռագիր Վալին կապտացեր է ի ներկայութեան հայ պաշտօնատարնե-րու։ «Ապստամբ» բառը քիչ մը յու-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՐ ԵՒ ՈՐԴԻ

(Պատկեր 1877—1878–ի պատերազմից)

Ա.

Սուլելով առաւոտեան օդի մէջ, երկար ու բոլորակ շրջաններ գծելով, թնդանօթի ռումբը մի անգամ ևս չօչափեց Կարսի անառիկ պարիսպների կողերը։ Ռուսաց կողմից էր արձակած այդ ռումբը և վերջինն էր։ Ռէժատպատ մաքառումից յետոյ լռեցին նրանց բազմաթիւ մարտկոցները։

Հասաւ գիշերը։ ամրոցի բանակը ոտքի կանգնեց, հաւաքեց ինչ որ ունէր և սկսեց չտապով նահանջել դէպի հեռաց առհասները։

Այս դէպքը տեղի ունեցաւ 1877 թ. յունիսի 27-ին։ Հետևեալ օրը Մուխթար փաշան, քաջալերուած Զիվինի անցքերով, պատրաստուում էր վերջին հարուածը հասցնել թշնամու բանակին։ Բայց ուշացել էր։ Լօռիս Մելիքեանի հանճարը յաղթել էր անհոգ փաշային։

Այդ օրից սկսած, կիստալանի մոլեգին գինուորների ոտքն էր։ Յաղթութիւնից խելագարուած մուսուլմանները փոքր առ-

ղում կը պատճառէ ի վեր Խաչատուր կաթողիկոս երկու կառավարչին թէնէ մարդիկ և Պօղոս կանչելով կուզէ համոզել որ բողոքին այդ բառի համար, բայց Պօղոս և իրենները չեն համոզուիր բնականապէս գի արդէն իրենք ստիզմեր էին այդ բառ և ատոնցմէ էին թիւրքերուն ծուռ գնա 23էն սկսեալ ձերբակալութիւնք և բանտարկութիւնք կը շարունակուին Բանտարկուածներուն մէջ կան նաև 14-15 տարեկան տղաներ, ինչպէս Օտեան Նշանը (1) և այլեր Օտեան Գ. Բակոբի քաղնեան որ Ա.յգեստանի մէջ Բէնաքլիքի հրապա-

(1) Բանտարկեալներէ մի քանիի անուններըը նախորդ թուով հրատարակած ժամանակ մենք դրեր էինք Օտեան Գէորգ, թէև մեզ դրուած էր Օտեան Նշան. Մենք կարծեցինք թէ մի սխալ եղած է գի իրրև տպագրատարբերակով բանտարկուած Նշանը 13–14 տարեկան մի տղայ է նիհարիկազմ որ փակուած կեդրնին. Վարժարանի դեռ Ա. դասարանի աշակերտներէ մին էր Բաշղորդարար մեզ հասած տեղեկութիւններէն կը տեսնենք որ բանտարկուածը իրաւ Գ. Նշանն է, իսկ իւր մեծ եղբայր Գ. Գէորգ փախած է այժմ Վանէն։ Խմբ.

սիայի լեռներուն բարձրացրին մի մինչև երկինք հասնող հեծեծանք։ Լեծում էին քրիստոնեաները։

Իրրև այդ անլսար հեծեծանքի փրկարար արձագանք, նոյն յունիսի 28ին, Բայազէտի հերոսը, առիւծասիրտ Տէր-Գուկասեանը դուրս էր հանում դժբաղդ քաղքի մոխրակոյտերի տակ ճնշուած կէնդանի նահատակներին։ Աւժամանակ լռեցին պատերազմական թնդիւնները, մարեցան հուրն ու ծուխը։ Տիրեց առժամանակեայ լռութիւն։ Անհատական դէպքեր էին միայն որ լսիկ մնջիկ հոգի էին տալիս խուլ անյայտութեան մէջ... Բարբարոսութիւնը զոհի ծարաւ էր. և որքան զոհեր էր ուտում, բայց չէր կըշտանում...

Բ.

Անցել էր քսան և մէկ օր։

Ռուսաց մի սակաւաթիւ զօրաբաժին իրիկնապահին զգուշութեամբ անցնելով Ախուրեանը, հասատատեց մի պահակոց կիսամթութեան մէջ նչմարվող անորոշ աւերակներից քիչ հեռու։

Անիւն էր դա։ Մի քանի կանգուն եկեղեցիք, մի քանի կիսաթափ պարիսպներ —ահա ինչ էր այդ Անին, մի հնդայեան դերեզման, որի տակ թաղուած է հայութեան սիրտը։

Այդ օրուանից մահուան քաղաքը կըրկին կեանք առաջին կարգի գեղեցկուհին և վայելչազարդ զօսարանն էր թէ՛ հայ և թէ՛ թիւրք հասարակութեան համար, կառավարութեան կողմէն փակուած է առժամանակայ կերպով, երբ թէ Օտեանի ազգայոյց յեզափոխական վնասէրն հասաւ։

«Պօղոսեաններ և Թահիր փաշաի արտարածներ չատ երթը անցան որ Պօղոս չհեռանայ Վանէն և կրաւէ թէ Բ. Դրան հեռագիրը մը ուղուած է թէ «մի բացակայութեան Պօղոսի հայ ժողովրդի հանդարտութիւնը կասկածի տակ է. ուստի և կը խնդրեն որ նորա պաշտօնի վերահաստատութիւնը պահանջուի Պառլիարքէն». կաշխատին ժողովուրդէն ալ բանի առարկութիւններ հաւաքել ի նպաստ Պօղոսի և ի պահանջում Դեր. Օրմանեանի հեռացման։ Վալի փաշան բաւլորովին տրդիւած է այժմ Ազգայնեանն հանրագիր առարկել տալ մինչև իսկ 3—4 անձով հեռագիրը տալը, թէև հեռագիրը ազատ է անբըռնաբարելի լինի անձնական պաշտպանութեան համար։ Իսկ ընդհակառակ Պօղոսեանք արձակ համարձակ հանրագիր կը պատրաստեն ժողովրդի մէջ։ Պօղոս այլևայլ պատրուակներով իւր մեկնումն յապաղել կուտայ, վերջապէս հեռացաւ քաղաքէս. մեկնած օրը Առաքելոգործաց մեծին վերայ Պօղոս երկար թափանցով և իր ծառայ վարդանն ալ Առաքելոգործաց «Թէմել» (հիմք) գրոցին հօրը հայհոյելով գնացին։

«Դեր. Օրմանեան այսօր Առաքելոգործաց հրատարած էր Ազգօգտեանները, Թէրզիպաշեան և Տէր-Պօղոսեան, Պօղոսեաններէն ալ Մարութեան, Իսահակեան և Խանճեան, իրարու հետ հաշտեցնելու համար. բայց վերջին երեքը մերժեցին վճիռ ասելով թէ չենք ճանչնար Քեզ, զոր եկար խռովութիւն սերմանել գՊօղոս ճանչցնելով Ազգին ընելով մեկնեցան Առաքելոգործարանէն և յետոյ 14 տոգիէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը պրկեցին Առաքելոգործարան, յայտարարելով Դեր. Օրմանեանին և Դեր. Մաժակուեանին թէ «Ձեզ չենք ճանչեր, ոչ մի գործ չընպիտի անէք ատոր թէ ոչ գործ կը մնաք խռովութեան պատասխանատուն. մենք բաղձած ենք Պատրիարքարան ևն. ևն.» Օրմանեան Սրբազանն ալ վերջապէս պատասխանեց

Հայկական ընտանիքի այդ ալեզարդ նահապետը ունէր մի փոքրաթիւ ընտանիք. զանազան ժամանակներում մահը աւերել էր նրա բազմաթիւ սերունդը, որից այժմ մնացել էին երկու որբևայրի հարս և մի երիտասարդ սրտ գառակ, որի անունն էր Յարութիւն։

Յարութիւնը վաղուց յայտնի էր իրրև մի կանգուն կրտսեր, որ շատ սիրում էր իր կամքը ամեն դէպքում յաղթող հանդիսացնելու։ Ժառանգելով իր պապենական յաղթանդամ կազմուածքը, նրա սիրելի պարապմունքը երկար ժամանակ էր գօտեմարտը, միայնակութիւնը։ Բայց յետոյ մի բաղում ընկել էր հարին և այնտեղ ուսում առանալով մի արեւգալի մօտ, պատերազմից մի տարի առաջ վերադարձել էր հայրենի գիւղը և այդտեղ աշակերտներ էր կարդացնում։ Նա ուրեմն մի անվախ քրիստոնեայ ուսուցիչ էր, այսինքն մի մարդ, որ ամենից շատ աւելի է մահմեդականի համար։ Յարութիւնը իր ամրողջ գոյութեամբ մի անատնելի բան էր Տաճիատանի դրութեան մէջ. և վազ թէ ոչ պէտք է պատիժ լինէր ծերունի Մարկոսին։

(Շարունակելի)

Բ. Ա. Գ.

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԿՈՒՐԸ

Ս. Փ.

Հոգնել ենք մենք ամեն օր մի նոր ստրկությունից, մի նոր լծից, որ մեզ պարտադրում են մեր իշխանները: Ամեն օր մեզ ասում են, թե մենք ազատ ենք, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ներկայացուցիչներին, մեր ձայնով ենք որոշում մեր գործերը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր դատավորներին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր զորքի սպաներին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր քաղաքագլխին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր գավառապետին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր նահանգապետին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր նահանգական ժողովին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ազգային ժողովին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր նախարարներին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր կայսրին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր կայսրուհուն, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ժառանգին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ կայսերական ընտանիքին, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ կայսերական տունը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ կայսրությունը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ աշխարհը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ տիեզերքը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ արարչությունը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ Աստվածությունը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ Երրորդությունը, մեր ձայնով ենք ընտրում մեր ամբողջ Աստված

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

Ուրբաթ, մարտի 2-ին, Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նստաշրջանում ընդունվեց Հայաստանի Հանրապետության օրենքը։

Օրենքի ընդունումից հետո ելույթ ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ա. Ա. Մարգարյանը։

Նա ասաց.

— Ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, Գերագույն խորհուրդը հաստատեց մեր ժողովրդի կամքը՝ ստեղծել անկախ, ինքնիշխան պետություն։ Այդ կամքը հայտնվեց դեռևս 1918 թվականի մայիսի 28-ին, երբ հռչակվեց Հայաստանի առաջին հանրապետությունը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1920 թվականի նոյեմբերի 29-ին, երբ Հայաստանում հաստատվեց խորհրդային կարգերը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1921 թվականի մարտի 16-ին, երբ ստորագրվեց Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև եղբայրական պայմանագիրը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1922 թվականի դեկտեմբերի 30-ին, երբ Հայաստանը մտավ Խորհրդային միությունների միության կազմի մեջ։ Այդ կամքը հայտնվեց 1936 թվականի դեկտեմբերի 5-ին, երբ ընդունվեց Խորհրդային սոցիալիստական հանրապետությունների միության Սահմանադրությունը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1937 թվականի դեկտեմբերի 21-ին, երբ ընդունվեց Հայկական խորհրդային սոցիալիստական հանրապետության Սահմանադրությունը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1940 թվականի հուլիսի 16-ին, երբ Հայաստանը մտավ Խորհրդային միությունների միության կազմի մեջ։

Ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, Գերագույն խորհուրդը հաստատեց մեր ժողովրդի կամքը՝ ստեղծել անկախ, ինքնիշխան պետություն։ Այդ կամքը հայտնվեց 1 տարի 4 ամիս առաջ, 1991 թվականի օգոստոսի 23-ին, երբ Հայաստանի Գերագույն խորհուրդը ընդունեց Հայաստանի անկախության հռչակագիրը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1991 թվականի սեպտեմբերի 21-ին, երբ հանրաքվեի միջոցով ժողովուրդը հաստատեց անկախության հռչակագիրը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1991 թվականի դեկտեմբերի 16-ին, երբ ընդունվեց Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը։ Այդ կամքը հայտնվեց 1991 թվականի դեկտեմբերի 21-ին, երբ Հայաստանը միացավ անկախ պետությունների համագործակցությանը

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԳԱՄԱՌ–ԲԱԹԻՊԱՅԻ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸՔ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
«Թիֆլիզի հայ. զրբ. հրատրկր. ընկերբե.»

==

Մեծանուն բանաստեղծ Գամառ–Քաթիպայի (Ռ. Գաբրիելեանց) ոտա–նաւորները պարունակող մի գիրք է 176 երեսներէ բազկացած։ Սկիզբը դրուած է հեղինակին պատկերը։ Գա–մառ–Քաթիպայի բանաստեղծութիւն–ներէ մի քանին արդէն ծանօթացա–ցած լինելով մեր ընթերցողներին, ա–ւելորդ կը համարինք գրել այլ մա–սին։

Կը ծախուի «Ամէնիա» լրագրի խմբագրատունը և գին 1 ֆրանգ և 75 սանթիմի։ Մարսէլէ դուրս ամեն տեղի համար 2 ֆրանգ փոստի ծախ–քովը հանդերձ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻՆ ՄԸ գին 50 սանթիմ.
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ » 20 »
Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ » 40 »

Այդ ծախուին Մարսէյլ, «Ամէնիա» լրագրի խմբագրատունը։

Ցտար բաղաքացիներից կը դրկուի փոստով, երէ վերոյգրեալ գիներով Թրանսական, բրքական կամ ռուսական փոստի թղթադրոշմ դրկեն «Ամէնիա»ի խմբագրատեղը։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

Ը Մ Ի Ջ Ը

ՀԱՅԻ ՄՈՌԱՑՈՒԱԾ ԴԱՍԸ ՊԱՇՏՊԱՆՈՂՆԵՐԻՆ

Հայաստանի վիճակին նկատմամբ պատմուչ մտքիծանքներ և մտա–ծումներ պարունակող մի տետրակ է։

Հայաստանի բնակիչներէն Գ. Իս–րայէլի գրած այդ հայրենասիրական Սաղմոս կը ծախուի «Ամէնիա» լրա–գրի խմբագրատունը։ Գին 40 սան–թիմ, փոստի ծախքովը հանդերձ։

ՄԱՆՈՒԿԻ ՄԻՐԱՆՈՐՆԱՑ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅ–ԵՐՆԱԿ ԳԱԻԱՌ ՍԲԲԻՆԼԱՆՑ ՏԱՃԿԱՍ–ՏԱՆԻ

ՏԵՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆԵՔ ՍԱՐԼԻՆ ԵՒ ՉՈՐԼԻՆ ՀՆԻՆ ԵՒ ՆՈՐԼԻՆ ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏՆՈՑ

==

Մասն Ա. Բ. Գ. (առաքս)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարա–գրութիւնն, ազգագրութիւնն, աշխար–հագրութիւնն, չէն և ամայի վանօրէից նկարագիրն, ուսանգութիւնք և այլ նիւ–թեր պարունակող Ազգ. գործ մի է, ամե–նակարևոր և հետաքրքրական գրուած չքնահայեաց և չատ նուրբ տեսութեամբ արժանի ամեն Հայու յառաջադիմի վերծա–նութեան։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պօղոս Պահճ–գարեա հայցադործի փոսն պէտ Գ. էֆ. Ճանեանի վաճառատունն, թիւ 11։

Գինն — Ց. և Գ. մասերն 8 ական, իսկ Բ. մասն 10 գահեկանի։

Վարժարանաց համար գոնացուցիչ պէտք կը լինի, և յանձնարարութիւնք ճշդիւ կը կատարուին։

JOHN SARKIS

PAPASIAN

PAPETERIE — LIBRAIRIE

Magasin de Musique

RUE FRANQUE, PASSAGE CRAMER, 1

SMYRNE (Turquie d'Asie)

Fournitures pour Consulats, Agences, Bureaux, Écoles, etc.

Articlies pour Photographes ,peintres et ingéneurs.

Cartes Géographiques et maritimes, Plans de Smyrne et photographies (vues) de différentes villes de l'Asie-Mineure.

Reliure en tous genres, et Commissoins de travaux d'imprimerie.

Tablaux, Corniches, Baguettes. *Encadrements* avec soin et précision.

Grand assortiment de Musique des plus renommés éditeurs et *Seul Dépôt* des éditions économiques de Ricordi, Peters et Litolff.

Instruments à Cordes, Pupitres-musique, Cordes pour Violon, Guitarre, Mandoline et Piano des meilleures fabriques d'Europe, etc.,etc.

On se charge de toutes sortes de Commissions.

LIBRAIRIE des DEUX-MONDES

(BIBLIOTHÈQUE INTERNATIONALE)

BOURIAND

Libraire-Éditeur, 17, Rue de Loos, PARIS

Extrait du Catalogue

La prochaine Révolution, Auguste Chirac, 2 fr. 50.
Paroles d'un Révolté, P. Krapotkine préface d'Elisé Reclus 3 fr. 50.
Idée générale de la Révolution, Proud'hon 3 fr.50.
Science et Démocratie, V. Meunier 2 volumes, chaque 3 fr.50.
Germinal, Emile Zola 3 fr. 50.
Histoire des Prolétaires depuis les temps les plus reculés, Yves Guyot 10 fr.
Histoire du Socialisme, et des Réformateurs et des Révoltés à travers les âges, par Benoit Malon, illustré, 6 volumes chaque : 7 fr.
Manuel d'Économie Sociale, Benoit Malon 2 fr.50.
Histoire de la Révolution du 18 Mars 1871, P. Lanpailey 7 fr. 50.
Capital et Travail, Ferdinand Lassalle 2 francs.
Abrégé de Psychologie, Nerbert Spencer 4 francs.
Histoire de la Révolution de Juin 1848, V. Marouc. 2 francs.
De l'origine des espèces par sélection naturelle, Darwin 5 francs.
Histoire de la Révolution Française, Villiaumé 3 volumes, chaque : 5 francs.
La Misère (roman d'études sociales), Louise Michel 12 francs.
Les Phénoménes Terrestres, Élisée Reclus, 2 volumes, 2 fr. 50.
L'art d'avoir des enfants sains de corps et d'esprit, Dr Moirot, 5 francs.
La Quintessence du Socialisme, Benoit Malon, 1 fr.
Les Rois de la République (histoire des juiveries), A. Chirac 3 fr. 50.
Le Monde dans 2,000 ans, G. Pellarin, 3 fr. 50.

P. S.— Pour recevoir *franco* ces ouvrages il suffit d'en envoyer le montant par *mandat postal international*, adressé au Directeur de la LIBRAIRIE DES DEUX-MONDES, F. Bouriand, *Paris* 17, rue de Loos *Paris*. Les personnes qui cultivent certaines spécialités dans *les lettres, les sciences, les beaux-arts, l'économie sociale, l'enseignement, le droit*, etc.. etc., etc, et qui désirent avoir la liste des ouvrages traitant particulièrement de ces matières, n'ont qu'à nous le faire savoir, à seule fin que nous leurs fassions parvenir les catalogues spéciaux dont ils auraient besoin. *La Librairie des Deux-Mondes* fait paraitre tous les mois un *Bulletin* donnant l'analyse de ces publications; ce bulletin est envoyé *gratis et franco* à toute personne qui en fera la demande.

Bibliographie

LA TRIBUNE DES PEUPLES

Revue Internationale du Mouvement Social Dans les 5 parties du Monde

RÉDACTION ET ADMINISTRATION

Lib. des Deux-Mondes, 17, rue de Loos PARIS

PRIX DE L'ABONNEMENT

FRANCE UN AN : 5 fr. UNION POSTALE 6 f.

Nous avons déjà signalé à nos lecteurs cette intéressante publication. Son dernier numéro nous est déjà arrivé

Il débute par un appel fait à la pressse en faveur des *Revendications des Arméniens* contre l'oppression séculaire que fait peser le Gouvernement ottoman sur ce peuple infortuné, au mépris des stipulations du traité de Berlin.

Nous y trouvons aussi une réfutation fort intéressante de l'ouvrage du Docteur LOMBROSO: Les *Révolutions expliquées par la science, ou du dèlit politique au point de vue de l'anthropologie criminelle*. L'analyse de ce travail par CASSIUS en fait ressortir les conclusions qui seront peut-être du goût des médecins aliénistes, mais qui feront jeter les hauts cris aux partisans de la liberté.

Parmi les autres articles très remarquables, nous y lisons : *La Génération artificielle* du Docteur ROSELLI, qui est une critique très sensée de la thèse si hardiment soutenue par le Docteur GÉRARD devant l'Académie de Médecine, et qui souleva dans les journaux de si vives controverses.

Une note très intéressante sur la *situation des immigrants dans la République Argentine* n'est pas de nature à encourager ceux qui seraient tentés d'aller chercher fortune dans ces contrées lointaines.

Suit une traduction fort remarquable d'un article d'un journal clandestin sur le *mouvement révolutionnaire en Russie*. Cette étude d'une grande valeur est pour ainsi dire, une analyse exacte des souffrances qu'endurent les courageux nihilistes ; les scènes émouvantes des luttes qu'ils soutiennent contre l'absolutisme du Czar: c'est, en un mot, le récit fidèle du long martyrologe des champions de la liberté russe.

Le dernier article qui a pour titre : *Un plébiscite musulman au Maroc*, est d'une originalité peu commune, où le Sultan dans un moment d'attendrissement fait sanctionner par ses sujets une question délicate dont il ne croit pas endosser seul la responsabilité.

La Revue se termine par une série de correspondances de *Bulgarie, Arménie, Suisse, Portugal, Egypte, San Salvador, Uruguay, Paraguay, Colombie*, de l'*Equateur* et du *Vénézuéla* et une

Revue Bibliographique Internationale.

La Tribune des Peuples paraît tous les mois en livraisons de 24 pages, ceux de nos lecteurs qui désireraient en recevoir un numéro à *titre spécimen*, n'ont qu'à en faire la demande à l'éditeur-gérant à la *Librairie des deux Mondes*, 17, rue de Loos, PARIS.

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste

A. H. CREET & Cie

COWNPORE N. W. P. INDES ANGLAISES

Négociants-Importateurs, Exportateurs, Commissionaires, Commissaires priseurs, Contractants (Fournisseurs) et fabricants de cuirs de toute qualité.

Ayant eu une très longue expérience dans les diverses branches sus-nommées, nous sommes prêts à recevoir des marchandises à la commission pour la vente tractative ou aux enchères publiques, dans des conditions qui seront trouvées réciproquement avantageuses et satisfaisantes.

En échange des marchandises Européennes nous pouvons fournir des marchandises fabriquées aux Indes, n'importe quelle quantité, des premiers choix comme suit :

Des jouets d'enfants de Lucknow, articles de laiton et des draps d'or de Benarès, dinanderies de Moradalad, bijouteries d'or et d'argent de Delhi, châles, étoffes de Cachemire, etc.

Ayant des locaux spacieux pour l'étalage des marchandises en commission et pour la vente aux enchères, nous pouvons en toute confiance recommander notre maison à quiconque voudra entrer en relations d'affaires avec nous, et nous serons bien aise de recevoir des communications et des échantillons dans ce but.

Références

BANK OF BENGAL ;

ROHILCNUD ET KUMAON BANK ;

AGRA BANK LIMITED.

Si c'est nécessaire, nous serons heureux de fournir d'autres références.

Toute communication doit être adressée à nous directement en anglais très détaillée, avec conditions et conventions y relatives.

Mon AD. GODCHAU

Habillements pour Hommes et Enfants

LA MAISON POSSÈDE DEUX GRANDS ÉTABLISSEMENTS DE DÉTAIL :

l'un, 12, Faubourg Montmartre, 12
l'autre, 75, Rue de Rivoli, 75

Pour la Grande Ouverture de la Saison d'Hiver, la **Mon AD. GODCHAU** *met en Vente des séries exceptionnellement avantageuses, dont ci-dessous quelques extraits :*

PARDESSUS POUR HOMMES
15fr. 20fr. 25fr. 30fr. 40fr. 50fr.

COMPLETS POUR HOMMES
35fr. 45fr. 60fr. 70fr.

HABILLEMENTS DE CÉRÉMONIE
28fr. 40fr. 50fr. 70fr. 80fr.

ROBES DE CHAMBRE
11fr. 15fr. 22fr. 30fr. 40fr.

COSTUMES POUR ENFANTS
5f50 10fr. 14fr. 22fr. 28fr.

COMPLETS JEUNES GENS
26fr. 30fr. 38fr. 42fr.

PARDESSUS POUR ENFANTS
5f50 10fr. 14fr. 22fr. 28fr.

Rayons Spéciaux
de VÊTEMENTS sur MESURE
pour Hommes & Enfants

Nous rappelons que la :

Mon AD. GODCHAU HABILLE AUSSI BIEN que les GRANDS FAIL UR.
Mon AD. GODCHAU est connue pour vendre le meilleur marché de tout Paris.
Mon AD. GODCHAU échange ou rembourse les vêtements ne convenant pas.
Mon AD. GODCHAU est connue et estimée comme MAISON DE CONFIANCE
Mon AD. GODCHAU vend ses articles au détail au MÊME PRIX QU'EN GROS.
Mon AD. GODCHAU GARANTIT tous les draps qui sont de PREMIER CHOIX.

Envoi FRANCO en province à partir de 25 fr.

INSECTICIDE BOUVAREL

Comme une bonne étoile

ce produit merveilleux a paru dans les nuits souvent si sombres des pauvres souffrants, et leur apportait soulagement et consolation, et quand on lit les témoignages sans nombre que les Pilules Suisses ont obtenus on le comprend. La vente d'un million et demi de boîtes par an dit tout «Veuillez m'envoyer une boîte de vos Pilules Suisses à 1 fr. 50. Je m'en trouve très bien, je ne souffre plus. Mauvais appetit, conséquence naturelle d'un estomac délabré, tout a disparu par l'usage de vos Pilules Suisses Inutile d'ajouter que je vous autorise à publier ma lettre.
«Mme Félix FORTIN-LANGET, à Sandillon (Loiret)»
A M. Hertzog Pres. 28, rue de Grammont, Paris.

ՏՆՕՐԻՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ· ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷԼ
Հայկ. տպարան Մ· Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.